HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ירדן. וכן שמר נהרות ותנן זה על יד הירדן היה יושב: **נלסטים מוזין.** ובמזקה נטלה היממו ומעיקרא ידע ומייתי: **שטף נהר קוריו.** של זה ומצלן מחבר: **הרי אלו שלו מפני שנתייאשו הבעלים.** לכל שטיפת נהר בקורות עיר ומבנים הבעלים ידעו בה מיד דים לה קול: **הא סתמא.** הא סתם היתה מגידה מחרת שמין לנו לומר שידעו הבעלים לה הויא של מוצלה. קשיא לרבה: **כשיכול להציל.** ולכוותה במציעא מחרת דבר שים בו סימן דיכול ליתן סימן וליטול מודינא דה דחייב להחזיר: **אפילו אין מרדפין נמי.** דסמכי אהצלה למחר וליומא דומרת ולא מייתי: **ע"י הדחק.** ומס לה ימהר להציל לה ילילו הלכך אין מרדפין אפקורי אפקריניהו להו ידעו ולה הילו: **שלא מדעת.** בעלים: **וליקט.** לצורך בעל הבית: **ואם חושש.** בעל הבית ומקפיד על מה שעשה זה: **משום גזל.** שחרס תרומתו בלא רשותו: **לך לאלא יפות.** היה לך לילך לאל יפות לחת מהן לכהן: **לא הוה ידע.** שלמח כיון שלכי ידע דיחת ליה לממרינן מעיקרא נמי ניחת ליה ולענין יהום נמי כיון דלכי ידע מייתם מעיקרא נמי הוי יהום: **אחס גם אחס.** כן תרימו גם אתם מהכא נפקא לן שלוחו של אדם כמותו לתרומה שהשליח שחרס תרומתו תרומה. וכיון דשליחות מהכא נפקא לן על כרחך שלוחכם דומיא דאתם בעינן: **אף שלוחכם לדעתכם.** שהבעלים לה יחכל. דגזל מינהו שהבעלים לה ידעו: **אם נמלאו יפות כו'.** שלמח גלי לעתיה דניחת ליה. ס"ג גלי לעתיה דניחת ליה במה שמחן לנו: **לא אמרו לנך אלא יפות.** להוי גלוי לעת שלה לענין תרומה: **עודהו הטל עליהן.** המעלה פירותיו לגג וילד עליהן הטל: **ושמח.** הטל שילד עליהן: **הרי זה בכי יומן.** והוכשרו לטומאה מעתה ועד עולם: **נגבו.** עד שלה מלאן: **אעפ"י שמח.** עכשיו הטל שילד עליהן אינן **מה שנתן נתן.** שתיל כר' לחמר בפרק הגוזל [בתרא] (ב"ק קף קיד.) סתם גגב וגזלן הוי יהום בעלים: **שטף** נהר קוריו עציו **ואבניו.** ס"ג אם נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו וש"ל דמיירי ביכול להציל בקל אם רוצף בשעת שטיפה דאי לאו הכי הוה כזוטו של יס שאבוד ממנו ומכל מקום אין לו אלא כשיעור שהיה יכול להציל ולא הציל ולה ילא לו אלא זה שהוא אוכל ונשמר וגידוליו מן הארץ חייב במעשרות. וגבב שנטל מזה ונתן לזה לא שנבב הוא שגובב בסתר. אבל האי גבב דקתני גזלן הוא שנוטל בגלוי ותרי גווני גזלן קתני חד גזלן וחד לישטים מוויין. ת"ש שטף נהר קוריותיו ונתנן לתוך שדה חבירו אם נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו מכלל דבסתמא חייב להחזיר ואוקימנא כשבעלין מרדפין אחריהן ויכולין להציל על ידי הדחק. ת"ש כיצד אמרו התורם שלא מדעת תרומתו תרומה וכו' אוקימנא כגון שתרם ובא בעל הפירות ומצאו שתרם ואמר לו למה [לא] היתה תורם מאלו היפות מוכחא מילתא שנתרצה ואסיקנא לא אמרי' כלך אצל יפות רצון בעלים הן במה שנעשה אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה היא וניחא ליה ביפה. אבל בזוזלתי תרומה לא ואע"פ שאמר לו כלך אצל יפות משום בסיפותא הוא דאמר ליה הכי ואסורין משום גזל. ת"ש עודהו הטל עליהם ושמח הרי הן בכי

וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה מה שנטל נטל ומה שנתן נתן בשלמא גזלן וירדן דקא חזי להו ומיאש אלא גבב מי קא חזי ליה דמיאש תרגמה רב פפא בלסטים מזוין אי הכי היינו [ג]גזלן תרי גווני גזלן ת"ש [ג]א**שטף** נהר קוריו עציו ואבניו ונתנו בתוך שדה חבירו [ג]הרי אלו שלו מפני שנתייאשו הבעלים טעמא דנתייאשו הבעלים הא סתמא לא הכא במאי עסקינן כשיכול להציל אי הכי אימא סיפא [ד]אם היו הבעלים מרדפין אחריהם חייב להחזיר אי ביכולין להציל מאי אריא מרדפין אפילו אין מרדפין נמי הכא במאי עסקינן ביכולין להציל על ידי הדחק מרדפין לא אייאוש אין מרדפין אייאושי מיאש ת"ש [ה]כיצד אמרו התורם שלא מדעת תרומתו תרומה [ב]הרי שירד לתוך שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות אם חושש משום גזל אין תרומתו תרומה ואם לאו תרומתו תרומה ומנין הוא יודע אם חושש משום גזל ואם לאו [ג]הרי שבא בעל הבית ומצאו ואמר לו [ו]כלך אצל יפות אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה ואם לאו אין תרומתו תרומה [ז]ליקטו הבעלים והוסיפו עליהן בין כך ובין כך תרומתו תרומה וכי נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה אמאי בעידנא דתרם הא לא הוה ידע [ח]תרגמה רבא אליבא דאביי [ט]דשויה שליח מי [א] ה"ג מסתברא דאי ס"ד דלא שוויה שליח מי הויא תרומתו תרומה והא אתם [ו]גם אתם אמר רחמנא [ה]לרבות שלוחכם מה אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם אלא הכא במאי עסקינן כגון דשויה שליח וא"ל זיל תרום ולא א"ל תרום מהני וסתמיה דבעל הבית כי תרום מבינונית הוא תרום ואזל איהו ותרם מיפות ובא בעל הבית ומצאו וא"ל כלך אצל יפות אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה ואם לאו אין תרומתו תרומה אמימר ומר זוטרא ורב אשי אקלעו [ט]לבוסתנא דמרי בר איסק איתי אריסיה תמרי ורימוני ושדא קמייהו אמימר ורב אשי אכלי מר זוטרא לא אכיל אדהכי אתא מרי בר איסק אשכחינהו וא"ל לאריסיה אמאי לא איתית להו לרבנן מהנך שפירתא אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא השתא אמאי לא אכיל מר והתניא אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה אמר להו הכי אמר רבא לא אמרו כלך אצל יפות אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה הוא וניחא ליה אבל הכא משום כסיפותא הוא דאמר הכי תא שמע [ט]ועודהו הטל עליהן ושמח הרי זה [ב]בכי יותן נגבו אף על פי ששמח

אינן

תרומתו תרומה ואם לאו אין תרומתו תרומה אמימר ומר זוטרא ורב אשי אקלעו [ט]לבוסתנא דמרי בר איסק איתי אריסיה תמרי ורימוני ושדא קמייהו אמימר ורב אשי אכלי מר זוטרא לא אכיל אדהכי אתא מרי בר איסק אשכחינהו וא"ל לאריסיה אמאי לא איתית להו לרבנן מהנך שפירתא אמרו ליה אמימר ורב אשי למר זוטרא השתא אמאי לא אכיל מר והתניא אם נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה אמר להו הכי אמר רבא לא אמרו כלך אצל יפות אלא לענין תרומה בלבד משום דמצוה הוא וניחא ליה אבל הכא משום כסיפותא הוא דאמר הכי תא שמע [ט]ועודהו הטל עליהן ושמח הרי זה [ב]בכי יותן נגבו אף על פי ששמח

לקמן

לפשיטא ליה לתיתסו ס"ב מריש גופיה מני לתוכוחי דמיירי בתין יכול להציל ולא היה לריך להציל סיפא ותו מנלן דהא קתמא לא לתפילו קתמא נמי מני מיירי: **הכי** גרסינן ס"ג מסתברא דאי לא קוויה שליח ולא גרסינן ותסברת: **אם יש יפות מהן תרומתו תרומה.** דמסתמא גם מתחילה היה דעתו כן וס"ת ויומא דהסתם ולאי ניחא ליה ביפות אבל מתחילה בשעה שתרם אי הוה ידע לא הוה ניחא ליה לתין דרך לתרום מן היפות כדאמרינן לעיל (דף כח:) גבי דבר שים בו סימן לתפילו לרבה חייב להכריז לתע"ג דהסתם מתיאש אין בכך כלום וי"ל דשאני הכא דכיון דמזוין היה דהסתם ליה מיניחא נמי ניחא ליה מיניחא מתום מלוה: **ואם** [ל]**לאו אין תרומתו תרומה.** וס"ת דבפרק אלמנה ניזונית (כתובות דף לט: ושם ד"ה פיחם) אמרינן דסתמיה דבעל הבית הוי אחד מהמשיס ואם השליח פיחם ר' או הוסיף ר' תרומתו תרומה דמני ס"ל בסבי אחדתיך ס"ג נימח הכי וי"ל דהסתם הוי כולה שיעור תרומה וים שתורם כך וים שתורם כך לכך אני ס"ל כיון שלא פירשה לי בסבי אחדתיך אבל מיפות אין רגילות לתרום ולכך לא היה לו לתרום בשום ענין מהם שלא רשותו: **אחר זוטרא** [ל]**לא אבל.** וס"ת ואחתי לא אחל אהל בפרק הגוזל בתרא (ב"ק דף קיט.) אריסיה מדנפשיה קא זבן ויש לומר דהסתם שהניח בידו לא היה אלא לאכילה כאריי ואע"ג דהסתם ניחא ליה מיניחא לא הוה ניחא ליה: יכיל למיתן לומר שיתלה שהיה כר אריסיה כשידע להלכה כאריי ואע"ג דהסתם ניחא ליה מיניחא לא הוה ניחא ליה: לאקולה

ג) [ב"ק ס. וב"ב], ד) [תוס' לקמן עה"ב], ה) [תוס' לקמן עה"ב], ו) [ב"ב לקמן עה"ב], ז) [תוס' לקמן עה"ב], ח) [תוס' לקמן עה"ב], ט) [תוס' לקמן עה"ב], י) ס"ל למ"ד לקמן בגגב ממש לתיתי כו',

תורה אור השלם

1 כֵּן תְּרִימוּ גַּם אַתֶּם מִכֹּל תִּרוּמֹת יְיָ מִכָּל מַעְשְׂרֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תְּקַחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יְיָ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן:
במדבר יח כח

2 וְכִי יִתֵּן מַיִם עַל זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֶם: ויקרא יא לח

גליון הש"ס

גמ' דשויה שליח. עיין עירובין דף עח ע"ב תוס' ד"ה כלך: **שם** לבוסתנא דמרי בר איסק. עיין יבמות דף כג ע"ב תוס' ד"ה ר"ש:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ה"ג מסתברא. נ"ב גירסת הרמב"ם ומסקנת. נ"ב והא אתם כו' וי"ל ואתאי לריכין לכלך אצל יפות הא שלוחו כמותו אלא הב"ע כו' וכל זה לתירול דרבא כאן אצל ג"ל לכ"ז דמלוה שאני כמ"ש בקדושין נב ב' ועי' תוס' שם ד"ה אם כו' ותו"ל כ' ותוי' לשיטתייהו שכתבו כאן ד"ה ס"ג כו' ול"ג כו' (ועמ"ש רבינו בי"ד סי' שנ"ח ס"ק ע"ו):

מוסף רש"י

אם חורשש משום גזל. שם מקפיד בעל הבית על מה שעשה ודומה לו שגזלה, אין תרומתו תרומה. להשתא ולאי הכי קאמר שם מלאת עוד יפות מאלו היית נוחלן (קדושין נב:). **אם** נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה. דגלי מדעתיה דניחא ליה ומיהו כמתן דשיל אלא מעיקרא דמי (ערובין עא.). **בין** כך ובין כך. אין שים יפות מן שמין יפות מהן (שם). **תרגמה רבא אליבא דאביי.** במקום מהני וכשלולי שתרם משנה זו ממורגמת לפי דבריו (סוכה יט.).

טז א מיי' פ"ו מהלכות גזלה ואבידה הל' ו סמ"ג עשין סו' רעט:
טז ב ג ד מיי' פ"ד הל' ג: תרומות הל' ג:
יז ה מיי' שם הלכה ו:
יח ו (מיי' פי"ב מהל' טוען ומודעת אונלין הלכה ג):